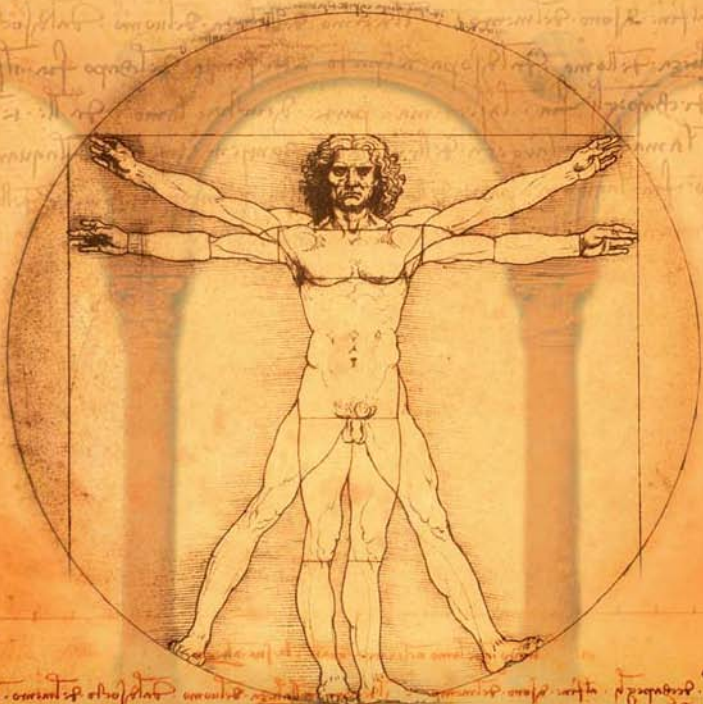

Λεονάρντο ντα Βίντσι Τα σημειωματάρια

οι εφευρέσεις, τα σχέδια και οι θεωρίες μιας ιδιοφυΐας

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μεγαλοφυΐα του Λεονάρντο ντα Βίντσι	9
---	---

ΤΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΑ

Σχετικά με τα δικά του γραπτά	45
Σχετικά με τη ζωγραφική εν γένει	49
Η προοπτική της εξαφάνισης	53
Σχετικά με τη θεωρία των χρωμάτων	55
Αερώδης προοπτική	59
Σχετικά με τις αναλογίες και τις κινήσεις του ανθρώπινου σώματος	61
Ηθικές προσταγές για τον μαθητευόμενο ζωγράφο . .	71
Κρίνοντας μια εικόνα	87
Σχετικά με τη φωτοσκίαση	93
Παρατήρηση	95
Χειρονομίες και χαρακτηριστικό ύφος	99
Τα υλικά του ζωγράφου	107
Φιλοσοφία της τέχνης της ζωγραφικής	109
Αλληγορικές αναπαραστάσεις	113
Αποφθέγματα και εμβλήματα	119

Σημειώσεις σχετικά με τη γλυπτική	123
Παρατηρήσεις σχετικά με την αρχιτεκτονική.	129
Ανατομία	137
Ο άνθρωπος σε σύγκριση με τα ζώα	149
Φυσιολογία και ιατρική	151
Σχετικά με την αστρονομία	163
Γεωγραφία	167
Σημειώσεις για τον φυσικό κόσμο	175
Πόλεμος και μηχανές.	179
Κόλπα με αριθμούς	189
Φιλοσοφικά αποφθέγματα	191
Αποφθέγματα περί των ηθών	197
Επικρίσεις.	207
Μελέτες για τη ζωή και τις συνήθειες των ζώων. . .	219
Μύθοι	227
Ανέκδοτα	233
Προφητείες	237

Φιλοσοφία της τέχνης της ζωγραφικής

Η ομορφιά παρέρχεται στους ανθρώπους, όχι όμως στην τέχνη.

Αν περιφρονείς τη ζωγραφική, που αποτελεί τη μοναδική μίμηση των ορατών έργων της φύσης, σίγουρα θα αποστρέψεις μια ευφυή επινόηση που εισάγει τη φιλοσοφία και τους ευφυείς συλλογισμούς στην εξέταση της ουσίας όλων των μορφών που δημιουργεί η φύση –των θαλασσών και των κοιλάδων, των δέντρων, των ζώων, των φυτών και των λουλουδιών– και που η ζωγραφική έχει γεννηθεί απ’ αυτές, είναι παιδί τους. Επομένως, μπορούμε δίκαια να την αποκαλέσουμε εγγόνι της φύσης και συγγενή του Θεού.

Το μάτι, που αποκαλείται παράθυρο της ψυχής, είναι το κύριο όργανο μέσω του οποίου μπορεί ο νους να εκτιμήσει πλήρως και διεξοδικά τα άπειρα έργα της φύσης· το αντί είναι το δεύτερο, το οποίο αποκτά αξία όταν ακούει αυτά που βλέπει το μάτι. Αν εσείς οι ιστορικοί, οι ποιητές και οι μαθηματικοί δεν είχατε δει κάποια πράγματα με τα μάτια σας, δεν θα ήσαστε σε θέση να τα αναφέρετε γραπτά. Και αν εσύ, ποιητή, μπορείς να διηγηθείς μια ιστορία με την πένα σου, ο ζωγράφος μπορεί να τη διηγηθεί πιο εύκολα με το πινέλο του, πιο απλά και ολοκληρωμένα, και να την κάνει κατανοητή με λιγότερο πληκτικό τρόπο. Και αν εσύ αποκαλείς τη ζωγραφική βουβή ποίηση, ο ζωγράφος μπορεί να αποκαλέσει την ποίηση τυφλή ζωγραφική. Για πες μου λοιπόν, ποιο είναι σημαντικότερο μειονέκτημα; Να είσαι τυφλός ή μουγγός; Παρόλο που ο ποιητής είναι εξίσου ελεύθερος με το ζωγάφο να χρησιμοποιήσει τη φαντασία του, τα δημιουργήματά του δίνουν λιγότερη ικανοποίηση στους ανθρώπους απ' ό,τι οι πίνακες· γιατί αν και η ποίηση έχει τη δυνατότητα να περιγράψει μορφές, ενέργειες και μέρη με λέξεις, ο ζωγράφος ασχολείται με την ομοιότητα των μορφών, έτσι ώστε να τις αναπαραστήσει. Πες μου τώρα ποιο είναι πλησιέστερο στον πραγματικό άνθρωπο: το όνομα ή η

εικόνα του ανθρώπου; Το όνομα του ανθρώπου διαφέρει από χώρα σε χώρα, ενώ η μορφή του αλλάζει μόνο στο θάνατο.

Αφ' ης στιγμής ο ποιητής παύει να αναπαριστά με λέξεις αυτά που υπάρχουν στη φύση, παύει ουσιαστικά να μοιάζει με το ζωγράφο· γιατί αν ο ποιητής παραβλέψει αυτού του είδους την αναπαράσταση και αρχίσει να περιγράφει τον περίτεχνο και ωραιοποιημένο λόγο της μορφής στην οποία επιθυμεί να αποδώσει το ρόλο του ομιλητή, τότε μετατρέπεται σε ρήτορα και δεν είναι ούτε ποιητής ούτε ζωγράφος. Αν μιλάει για τους ουρανοί, μετατρέπεται σε αστρολόγο και σε φιλόσοφο· αν πραγματεύεται τη φύση ή τον Θεό, τότε μετατρέπεται σε θεολόγο. Αν όμως περιοριστεί στην αναπαράσταση των αντικειμένων, θα μπορούσε να ανταγωνιστεί το ζωγράφο, αν μπορούσε με τις λέξεις του να τέρψει το μάτι, όπως κάνει ο ζωγράφος.

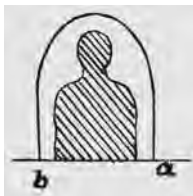

Παρόλο που θα μπορούσες να πεις ή να γράψεις την ακριβή περιγραφή των μορφών, ο ζωγράφος έχει επίσης την ικανότητα να τις αναπαραστήσει έτσι ώστε να

μοιάζουν ζωντανές, με τη φωτοσκίαση που δείχνει την έκφραση ενός προσώπου, πράγμα αδύνατον να πετύχεις με την πένα, αλλά εφικτό με το πινέλο.

Το πρώτο σχέδιο ήταν μια απλή γραμμή γύρω από τη σκιά ενός ανθρώπου σε έναν τοίχο.

Ο ζωγράφος αντιμάχεται και ανταγωνίζεται τη φύση.

Τα σημειωματάρια του Λεονάρντο ντα Βίντσι

αποτελούν έναν ανεκτίμητο θησαυρό απaráμιλλης εφευρετικότητας, φιλομάθειας και δημιουργικής ενέργειας, ενώ έχουν εμπνεύσει τους αναγνώστες τους εδώ και αιώνες. Στις συναρπαστικές αυτές σελίδες εναλλάσσονται σκίτσα, σκαριφήματα, υπολογισμοί και αναλυτικά διαγράμματα με σημειώσεις που αφορούν όλες τις πτυχές της δραστηριότητας αυτής της πολυσιχιδούς προσωπικότητας. Έτσι, μεταξύ άλλων, διαβάζουμε το απόσταγμα της εμπειρίας του Ντα Βίντσι για τη ζωγραφική, τη γλυπτική, την αρχιτεκτονική, τις παρατηρήσεις του για τον φυσικό κόσμο καθώς και μύθους, προφητείες και ανέκδοτα.

Η ιδανική εισαγωγή στο μυστηριώδες σύμπαν του Λεονάρντο ντα Βίντσι, η αποτύπωση της ιδιοφυΐας του στο χαρτί.

ISBN 978-960-455-564-2

9 789604 555642

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 4564